

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
กับประสิทธิผลของโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม

THE RELATIONSHIP BETWEEN ADMINISTRATORS' ACADEMIC
LEADERSHIP AND THE EFFECTIVENESS OF WORLD – CLASS
STANDARD SCHOOLS UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE NAKHON PATHOM

¹กนกวี บานใจ และ ²ธารินทร์ รasanond

¹Kankawee Banjai and ²Tharin Rasanond

มหาวิทยาลัยพะเยา, ประเทศไทย

University of Phayao, Thailand

¹kankawee2647@gmail.com

Received: January 6, 2023; **Revised:** February 22, 2023; **Accepted:** March 25, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล 2) ศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียนมาตรฐานสากล 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม ปีการศึกษา 2565 จำนวน 287 คน จาก 8 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับมีค่า

¹ นักศึกษา, หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

² อาจารย์ ดร., หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

ความตรงเชิงเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนมาตรฐานสากล โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับ .01 ($r = .466 - .615, \leq .01$)

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ ประสิทธิภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล

Abstracts

The purposes of this research were to study 1) the school administrators' academic leadership 2) the effectiveness of the world – class standard schools 3) the relationship between school administrators' academic leadership and the effectiveness of the world – class standard schools under Secondary Educational Service Area Office Nakhon–Pathom. The sample were 278 school teachers in 8 world – class standard schools under Secondary Educational Service Area Office Nakhon–Pathom. The research instrument was a 5 rating scale questionnaire with the validity 0.67 – 1.00 and the reliability 0.92. The statistics used to analyze the data were frequency , percentage, mean, standard deviation and Pearson's product moment correlation coefficient. The findings were as follow 1) the administrators' academic leadership was overall rated at high level, 2) the effectiveness of the world – class standard schools in overall and each aspect were at high level, 3) the relationship between administrators' academic leadership and the effectiveness of the world – class standard schools was overall positively correlated at medium to high level with a statistical significance at .01 level ($r = .466 - .615, \leq .01$).

Keywords : Academic Leadership, Effectiveness, World – Class Standard Schools

บทนำ

ปัจจุบันเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพทัดเทียมกับนานาชาติประเทศโดยการพัฒนาหลักสูตรและรูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ ผู้บริหารจะต้องได้รับการพัฒนาด้วยวิธีการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพที่ได้รับการรับรองจากองค์การมาตรฐานสากลระดับโลก และมีการสร้างภาคีเครือข่ายการจัดการเรียนรู้ และร่วมพัฒนากับสถานศึกษาระดับประเทศและระหว่างประเทศ รวมทั้งเครือข่ายสนับสนุนจากสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรอื่น การดำเนินการพัฒนาโรงเรียนมาตรฐานสากลมีเป้าหมายในการพัฒนาร่วมกัน คือ การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพในบริบทสังคมโลกในการพัฒนาโรงเรียนมาตรฐานสากลนอกจากจะมุ่งพัฒนาโรงเรียนตามเจตนารมณ์ของโรงเรียนมาตรฐานสากลแล้วโรงเรียนยังต้องคงไว้ซึ่งจุดเด่น/อัตลักษณ์/จุดเน้น ในการพัฒนาสามารถบูรณาการจุดเน้นและจุดเด่นดังกล่าวเพื่อการยกระดับคุณภาพสู่โรงเรียนมาตรฐานสากลอีกด้วย การพัฒนาโรงเรียนมาตรฐานสากลมุ่งเน้นการบริหารจัดการทางด้านการบริหารวิชาการ โดยการพัฒนาบุคลากรหลักที่เป็นกลไกในการขับเคลื่อน เช่น ผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้เรียน ให้มีความรู้ความสามารถ เป็นที่ยอมรับ จึงเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563)

กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อเป็นกรอบทิศทางการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมผู้เรียนให้มีคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล รักความเป็นไทย มีทักษะในด้านการคิด มีทักษะในการแก้ไขปัญหา มีทักษะด้านเทคโนโลยี มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการสื่อสาร และมีทักษะชีวิตสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติในระดับที่ไม่ต่ำกว่านักเรียนของนานาชาติอารยประเทศ ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน เป็นการเพิ่มขีดความสามารถ ให้คนไทยก้าวทันต่อ ความเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าของโลก มีศักยภาพในการแข่งขันในเวทีโลก (แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล, 2561)

การจัดการศึกษาในยุคใหม่ สถานศึกษาจะต้องพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้สภาวะวิชาหลักและทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วย ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะชีวิตและอาชีพ และทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี จึงเป็นภาระที่สำคัญของผู้บริหารที่จะต้องรับผิดชอบจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้บริหารจะต้องรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลง พัฒนาตนเอง คิดหายุทธศาสตร์ ในการบริหารจัดการ ใหม่ๆ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงาน ให้มีความสำคัญกับความสัมพันธ์ของผู้ปฏิบัติงานในองค์กรและนอกองค์กร ให้ความสนใจต่อวัฒนธรรม

องค์กรที่มุ่งผลลัพธ์ในเรื่องของศาสตร์ทางการสอนที่เหมาะสม และต้องเข้ามารับบทบาทในการเร่งปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของครูปรับเปลี่ยนเนื้อหาตามหลักสูตรควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ให้กับครูผู้สอน ส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้สูงขึ้นรวมทั้งปรับบทบาทในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะทัดเทียมเป็นที่ยอมรับของชาติอื่น และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข (สมหมาย อ๋าดอนกลอย, 2556)

ภาวะผู้นำทางวิชาการว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งสำหรับโรงเรียนมาตรฐานสากล เพราะผู้ที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการย่อมสามารถพัฒนางานวิชาการซึ่งเป็นหัวใจหลักของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีคุณภาพตามที่ต้องการและผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการย่อมดำเนินการบริหารการศึกษามุ่งไปสู่คุณภาพและได้มาตรฐานเพื่อมุ่งไปสู่การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ยิ่งผู้บริหารการศึกษาให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการและมีภาวะผู้นำทางวิชาการในระดับสูงแล้วก็จะก่อให้เกิดการพัฒนาครูอาจารย์บุคลากรทางการศึกษาให้เป็นบุคคลที่มีความสามารถด้านวิชาการและมีภาวะผู้นำตามไปด้วยซึ่งจะทำให้การจัดการเรียนการสอนมุ่งไปสู่คุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) โดยผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิภาพที่จะนำไปใช้ความสามารถกำหนดวิสัยทัศน์เพื่อความสำเร็จทางวิชาการสำหรับนักเรียน การพัฒนาหลักสูตรเรียนการสอน การบริหารองค์กร การส่งเสริมและพัฒนาครู และการสร้างบรรยากาศในการศึกษา (พิชญกร มะกลาง, 2555)

ประสิทธิผลความสำเร็จของโรงเรียนมาตรฐานสากลเป็นความสำเร็จขั้นสุดท้ายของโรงเรียนมาตรฐานสากล คือ คุณภาพของผู้เรียนที่มีความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ มีความสามารถในด้านความคิด การสื่อสาร คุณภาพด้านหลักสูตรที่มีความเป็นเลิศเฉพาะทาง สามารถเทียบเคียงกับมาตรฐานสากล คุณภาพด้านบุคลากรที่มีทักษะในการใช้ภาษา คุณภาพด้านผู้บริหารโรงเรียน ที่มีศักยภาพด้านการบริหารจัดการใช้เทคโนโลยีการพัฒนาระบบองค์กรให้มีคุณภาพ (แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล, 2555) ซึ่งโรงเรียนมาตรฐานสากลที่กำหนดเป้าหมายให้โรงเรียนพัฒนาไปสู่ความสำเร็จจากระดับ คุณภาพโรงเรียน (School Quality Award : ScQA) ไปถึงรางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Office of The Basic Education Commission Quality Awards : OBECQA) และระดับรางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award : TQA) จากการประเมินผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนมาตรฐานสากลในจังหวัดนครปฐม พบว่า โรงเรียนกำลังอยู่ระหว่างการขอรับการประเมิน คือระดับ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ทั้งในด้านการจัดทำหลักสูตร คุณสมบัติของนักเรียน การพัฒนาบุคลากร การนำองค์กรของผู้บริหาร

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอันจะเป็นผลทำให้สามารถยกระดับการพัฒนาโรงเรียนไปสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) และระดับรางวัลคุณภาพแห่งชาติ (TQA) ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม ได้ดำเนินการ 2 ระยะ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม ปีการศึกษา 2565 จำนวนครู 1,003 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม ปีการศึกษา 2565 จำนวน 287 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1967) อ้างถึงใน ธาณินทร์ ศิลป์จารุ (2551) และสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified

Random Sampling) ตามขนาดสถานศึกษา แบ่งเป็นครูสังกัดสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 249 คน ครูสังกัดสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 38 คน รวมเป็น 287 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 5 ด้าน คือ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ 2) การพัฒนาและการบริหารหลักสูตร 3) การบริหารจัดการสถานศึกษา 4) การพัฒนาครูและบุคลากร 5) การส่งเสริมบรรยากาศของสถานศึกษา และประสิทธิผลของโรงเรียนมาตรฐานสากล 4 ด้าน คือ 1) ด้านหลักสูตร 2) ด้านนักเรียน 3) ด้านบุคลากร 4) ด้านการนำองค์กร

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 ข้อมูลภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และข้อมูลประสิทธิผลของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) โดยใช้เกณฑ์ของบุญชุม ศรีสะอาด (2545)

4.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ถ้าความสัมพันธ์ (r) เป็นลบ แสดงว่าตัวแปรที่ศึกษาทั้งสองชุดไม่มีความสัมพันธ์ ถ้า (r) เป็นบวกแสดงว่าตัวแปรที่ศึกษาทั้งสองชุดมีความสัมพันธ์ในทางเดียวกัน (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543)

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม สรุปผล ดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษานครปฐม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ใน ระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศของสถานศึกษา รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร ส่วนด้านการพัฒนาและบริหารหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดัง แสดงตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน มาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครปฐม

รายการ	n = 287		ระดับ
	$\bar{X}$	SD.	
ด้านกำหนดวิสัยทัศน์	4.15	0.65	มาก
ด้านการพัฒนาและบริหารหลักสูตร	4.14	0.69	มาก
ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา	4.16	0.80	มาก
ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร	4.23	0.65	มาก
ด้านการส่งเสริมบรรยากาศของสถานศึกษา	4.24	0.69	มาก
รวม	4.18	0.63	มาก

2. ประสิทธิภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา นครปฐม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการนำองค์กร รองลงมาคือด้านบุคลากร ส่วนด้านหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังแสดงตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่า ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับประสิทธิภาพของโรงเรียน มาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม

รายการ	n = 287		ระดับ
	$\bar{X}$	SD.	
ด้านหลักสูตร	3.87	0.75	มาก
ด้านนักเรียน	3.92	0.76	มาก
ด้านบุคลากร	4.13	0.65	มาก
ด้านการนำองค์กร	4.18	0.66	มาก
รวม	4.03	0.63	มาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครปฐม ในภาพรวมพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และประสิทธิผลของโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครปฐม มีความสัมพันธ์กันทางบวก โดยเป็นความสัมพันธ์ระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .584 \leq .01$) และความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลของโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครปฐม พบว่า ทุกด้านมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลางค่อนข้างสูง โดยมีค่า r ระหว่าง .466 - .615 ($r = .466 - .615 \leq .01$) ด้านที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศของสถานศึกษา (X_5) ($r = .615 \leq .01$) รองลงมาด้านการพัฒนาครูและบุคลากร (X_4) ($r = .547 \leq .01$), ด้านการพัฒนาและบริหารหลักสูตร (X_2) ($r = .522 \leq .01$), ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา (X_3) ($r = .498 \leq .01$), ลำดับสุดท้าย คือ ด้านกำหนดวิสัยทัศน์ (X_1) ($r = .466 \leq .01$) ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังแสดงตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และประสิทธิผลของโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครปฐม

ตัวแปร	Y	X	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5
Y	1.000	.584**	.466**	.522**	.498**	.547**	.615**
Y_1	.889**	.483**	.419**	.433**	.384**	.483**	.480**
Y_2	.943**	.460**	.353**	.404**	.387**	.428**	.514**
Y_3	.877**	.501**	.377**	.451**	.463**	.441**	.533**
Y_4	.874**	.665**	.532**	.598**	.572**	.623**	.693**
X		1.000	.895**	.924**	.904**	.902**	.907**
X_1			1.000	.851**	.741**	.756**	.729**
X_2				1.000	.793**	.781**	.766**
X_3					1.000	.741**	.787**
X_4						1.000	.830**
X_5							1.000

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม มีประเด็นสำคัญที่สมควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศของสถานศึกษา รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาและบริหารหลักสูตร ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารเห็นว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารทั้ง 5 ด้าน มีส่วนสำคัญต่อการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลให้มีคุณภาพ ปรับปรุงการเรียนการสอน สร้างวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ รวมทั้งตั้งใจและพัฒนาครูและบุคลากรในโรงเรียน และสามารถพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องไปจนตลอดปีการศึกษา สอดคล้องกับเดบิวอยส์ DeBevoise (1989, p21 และ เดวิสและโทมัส 1989, p21 อ้างอิงใน ฐิตาพร ตันเจริญรัตน์ 2563 หน้า 24) ที่กล่าวว่าภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นการกระทำของผู้บริหารที่จะส่งเสริมในด้านการก้าวหน้าของนักเรียนและพัฒนาการปฏิบัติงานของบุคลากร รวมทั้งสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่น่าพอใจและมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยศิริพรรณ คงพานิช และคณะ (2565) ศึกษาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิผลของโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการนำองค์กร รองลงมาคือ ด้านบุคลากร ด้านนักเรียนและด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านหลักสูตร ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในปัจจุบันมีการดำเนินโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลอย่างต่อเนื่อง มีระบบและกลไก แผนงาน แนวปฏิบัติและตัวชี้วัดระดับคุณภาพที่ชัดเจน ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับแนวคิดประสิทธิผลของโรงเรียนมาตรฐานสากลตามแนวทางการดำเนินการโรงเรียนมาตรฐานสากล (World-Class Standard School) 2561 และสอดคล้องกับงานวิจัยของรัชกฤต ภูธนคณาวุฒิ (2564) ได้ศึกษาเรื่องประสิทธิผลการบริหารจัดการโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลการบริหารจัดการโรงเรียนมาตรฐานสากล

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลางค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการส่งเสริมบรรยากาศของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐมในระดับปานกลางค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .615 \leq .01$) ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมบรรยากาศของสถานศึกษา โดยผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วม PLC เพื่อให้คณะครูร่วมกันแก้ปัญหาเพื่อพัฒนาการสอนและใช้เทคนิคการบริหารงานแบบกัลยาณมิตร มีการส่งเสริมการจัดบรรยากาศแหล่งเรียนรู้ ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมวิชาการเพื่อสร้างบรรยากาศทางวิชาการโรงเรียน รับฟังความคิดเห็นทางด้านวิชาการโดยยึดหลักประชาธิปไตย ผู้บริหารสามารถพัฒนาครูและบุคลากรให้มีศักยภาพเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานสากล มีกลยุทธ์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน ซึ่งให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพของสถานศึกษาสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ได้กล่าวถึงประสิทธิผลของผู้นำหรือผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพไว้ดังนี้ คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียนจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง การกำหนดค่านิยมของโรงเรียนในการทำงานให้มีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจ ผู้บริหารโรงเรียนสร้างศรัทธาโดยเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติงานตามค่านิยมของโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนมีระบบให้บุคลากรได้ใช้ศักยภาพในการทำงานอย่างเต็มที่ภายใต้การกระจายอำนาจและการบริหารแบบมีส่วนร่วม ผู้บริหารสร้างบรรยากาศเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การจัดระบบการสื่อสารเพื่อให้ทราบและเกิดการยอมรับในวิสัยทัศน์ ค่านิยม และผลการดำเนินการที่คาดหวังของโรงเรียนแบบสองทิศทางอย่างหลากหลายรูปแบบ และผู้บริหารโรงเรียนสร้างบรรยากาศภายในโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อิตารักษ์ โมเล็ก (2562) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับคุณลักษณะผู้เรียนของโรงเรียนมาตรฐานสากล พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำวิชาการของผู้บริหารกับคุณลักษณะของผู้เรียนมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนมาตรฐานสากลอยู่ในระดับมากและในขณะเดียวกันความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนมาตรฐานสากลโดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลางถึงค่อนข้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคู่ที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ ประสิทธิผลของโรงเรียนมาตรฐานสากลกับภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการส่งเสริมบรรยากาศของสถานศึกษา ($r = .615 \leq .01$) ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรมุ่งเน้นการส่งเสริมบรรยากาศสถานศึกษาโดยส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วม PLC เพื่อมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหามีส่วนร่วมการเรียนการสอน ใช้เทคนิคการบริหารงานแบบกัลยาณมิตร ส่งเสริมการจัดแหล่งเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องคณิตศาสตร์ ห้องคอมพิวเตอร์ และห้องปฏิบัติการทางภาษาที่ทันสมัย และส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมวิชาการ เพื่อสร้างบรรยากาศวิชาการของโรงเรียน ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นของครูโดยยึดหลักประชาธิปไตย และเปิดโอกาสให้ครูได้ปรึกษาหารืออย่างเป็นกันเอง นอกจากนี้ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากรร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์และวางแผนการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน และกำหนดพันธกิจเป้าประสงค์ ตัวชี้วัดความสำเร็จที่ชัดเจนและสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และประเมินผลลัพธ์ความสำเร็จที่สำคัญตามวิสัยทัศน์พันธกิจที่กำหนด

เอกสารอ้างอิง

- ชลธิ์ แสงทอง และฉลอง ชาตรูปะชีวิน. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นพลโลกของนักเรียนในโรงเรียนในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (สทมส.), 24(3), 143-154.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2551). การวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. กรุงเทพฯ: วี.อินเตอร์ พรินท์.
- บุญชุม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). วิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- พิชญกร มงคลาง. (2555). *บรรยายาคองค้การที่มีผลต่อพฤติกรรมการทำงานของบุคลากรในสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รัชกฤต ภูธณคนาวุฒิ. (2564). *ประสิทธิผลการบริหารจัดการโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- สมหมาย อ้าดอนกลอย. (2556). *บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21*. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, 7(1), 1-7.
- ศิริพรรณ คงพานิช, ทรงเดช สอนใจ, และพนา จินดาศรี. (2565). *แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1*. วารสาร มจร อุบลพิตรรศน์, 7(3), 283-296.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2555). *แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล ปรับปรุง พ.ศ.2561*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). *แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล (World-Class Standard School) ปรับปรุง พ.ศ. 2561*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- สุริยา กิจลิขิต, พิษญาภา ยืนยาว, และนภาพรณ ยอดสิน. (2562). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9*. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 10(1), 844-859.